

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

Yttrande om Förslag till ändringar för att öka mobiliteten tidigt i den akademiska karriären

Dnr U2024/00229

Skolverket har beretts möjlighet att yttra sig över innehållet i promemorian om Förslag till ändringar att öka mobiliteten tidigt i den akademiska karriären och lämnar svar i de delar som är relevanta för skolväsendet och Skolverkets verksamhetsområden.

Sammanfattning

Skolverket ställer sig positiv till ökad mobilitet tidigt i den akademiska karriären och tillstyrker förslaget om att förenade anställningar ska möjliggöras inom alla sektorer. Skolverket vill dock betona det dubbelriktade utbytet i mobiliteten och de förenade tjänsterna mellan akademi och andra sektorer då exempelvis skolväsendet och Skolverkets verksamhetsområden har värdefulla kunskaper som kan berika akademien..

Skolverkets synpunkter

- Skolverket tillstyrker förslaget om att förenade anställningar ska möjliggöras inom alla sektorer och även för biträdande lektor eller annan anställning som lärare (4.2)
- Skolverket ställer sig positiv till förslaget om att tidsgränsen för anställning som biträdande lektor ska vara högst fem eller sju år från avlagd doktorsexamen (5.2)

Inledande kommentarer

Förslaget om att öka mobiliteten tidigt i den akademiska karriären och potentialen med förenade tjänster i syfte att stärka Sveriges konkurrenskraft och ställning som ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer är angeläget inom alla sektorer i samhället. Eftersom det finns olika huvudmän med ansvar för anställningar inom skolväsendet kommer förslaget kräva lokala anpassningar. Regionala, kommunala och privata huvudmän är parter och dessa behöver Förslaget om att öka mobiliteten tidigt i den akademiska karriären och potentialen

med förenade tjänster i syfte att stärka Sveriges konkurrenskraft och ställning som ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer är angeläget inom alla sektorer i samhället. Eftersom det finns olika huvudmän med ansvar för anställningar inom skolväsendet kommer förslaget kräva lokala anpassningar. Regionala, kommunala och privata huvudmän är parter och dessa behöver involveras i framtagandet av riktlinjer för förenade tjänster för att innevarande förslag ska falla väl ut. Sveriges förmåga att hantera dagens samhällsutmaningar genom kunskaps- och kompetensutbyte mellan sektorer är avgörande. Det gäller såväl i skolpraktiken och på skolmyndigheterna som i övriga sektorer.

4.2 Förenade anställningar ska möjliggöras inom alla sektorer och även för biträdande lektor eller en annan anställning som lärare

Skolverket tillstyrker förslaget om att förenade anställningar ska möjliggöras inom alla sektorer och även för biträdande lektor eller annan anställning som lärare. Myndigheten ställer sig positiv till förslagen som kan stimulera personrörlighet, det vill säga individers mobilitet mellan högskolan och andra sektorer, mellan olika svenska lärosäten och mellan lärosäten i olika länder.

Skolverket instämmer i att det finns behov av stärkt mobilitet och av att förbättra karriärvägarna för att främja kopplingen mellan utbildning, forskning och omgivande samhälle när det gäller lärarutbildnings- och skolområdet. Denna kunskapsspridning kan då ske inom alla sektorer i båda riktningar såväl från akademien till praktiken som från praktiken till akademien. Praktiklitteracitet liksom forskningslitteracitet är centralt för kunskapsspridningen mellan sektorer.

För att stärka mobiliteten och förbättra karriärvägarna genom förenade tjänster är det önskvärt att Arbetsgivarverket och andra centrala aktörer tar fram tydliga stödjande riktlinjer för att säkerställa goda arbetsvillkor. Regler för behörighet och tillsättning vid anställningar samt skyldigheter för anställda är viktigt att uppmärksamma vid framtagandet av riktlinjerna. Frågor som exempelvis behöver klargöras är: Vilka samarbetsytor behövs för att inrätta kombinationstjänster? Vilken huvudman/arbetsgivare ansvarar för anställningen? Hur kan löneskillnader och förmåner hanteras mellan olika sektorer/myndigheter?

5.2 Tidsgränsen för anställning som biträdande lektor ska vara högst fem eller sju år från avlagd doktorsexamen

Skolverket ställer sig positiv till förslaget om att tidsgränsen för anställning som biträdande lektor ska vara högst fem eller sju år från avlagd doktorsexamen. Myndigheten ställer sig även bakom att varje högskola själv ska få bestämma om tidsgränsen för en sådan anställning.

Skolverket instämmer i riskbedömningen om att en längre period av tidsbegränsande anställningar innan anställning som biträdande lektor kan

användas för rekrytering av interna kandidater. Myndigheten ser också risker med att tidsbegränsade anställningar inte utlyses öppet med tillräckligt breda kravprofiler jämfört med permanenta anställningar. Skolverket delar även bedömningen att det är centralt med det strategiska ansvar som varje arbetsgivare har på ett öppet och transparent sätt att främja mobilitet vid rekrytering.

Avslutande kommentarer

Det är angeläget för samhällsutvecklingen att utreda möjligheter att öka mobiliteten tidigt i den akademiska karriären och potentialen med förenade tjänster i syfte att stärka Sveriges konkurrenskraft och ställning som ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer. För att åstadkomma detta krävs goda möjligheter till utbildning av högsta kvalitet och relevans för de utmaningar som samhället står inför. Skolverket instämmer i att kunskapsspridning samt kunskaps- och kompetensutbyte mellan sektorer är avgörande för Sveriges förmåga att hantera dagens samhällsutmaningar.

Inom skolväsendet är ett nationellt professionsprogram med ett meriteringssystem under utarbetande (U2022/023199).¹ Detta meriteringssystem är på sikt tänkt att kopplas ihop med de så kallade karriärlärartjänsterna i skolväsendet (Prop. 2012/13:136; U2012/4904/S).² För de lärare som har en forskarutbildning kan förenade tjänster vara attraktivt och därmed bidra till kunskapsspridning samt kunskaps- och kompetensutbyte mellan sektorer.

I Skolverkets yttrande över *Forska tillsammans*³ instämde myndigheten gällande rekommendationer om att skapa utrymme för samverkan mellan såväl praktiktära forskning som lärare- och förskollärarytbildningar. Frågor som fortsatt behöver utredas för att öka mobiliteten tidigt i den akademiska karriären är bland andra på vilka sätt det kan vara meriterande med kombinationstjänster och hur dessa tjänster kan bli attraktiva inom skolväsendet och på lärosätena.

På Skolverkets vägnar

Tommy Lagergren
Avdelningschef

Eva Lindqvist
Undervisningsråd

---

¹ Nationellt professionsprogram (U2022/023199)

² Karriärvägar för lärare i skolväsendet (Prop. 2012/13:136); Karriärvägar m.m. i fråga om lärare i skolväsendet (U2012/4904/S)

³ Forska tillsammans SOU 2018:19 (Dnr 2018:00767)

I ärendets slutliga handläggning har även vikarierande enhetschef Maria Granander Andersson samt undervisningsråden Eva Lindqvist (föredragande) och Sanna Wettergren deltagit.

Handlingen är beslutad i Skolverkets elektroniska ärende- och dokumenthanteringssystem av:
Eva Lindqvist (Signerare) den 2024-04-24
Tommy Lagergren (avdelningschef) den 2024-04-24.